

Vaikui augant, draugų įtaka tik didėja, o laikas, kai bendraamžių nuomonė svarbiausia - paauglystė. Šiuo laikotarpiu vaiko ryšys su šeima gali nublankti ir prioritetą jaunuolis teikia laisvalaikiui su draugais, jam svarbi jų nuomonė, jis nori pritapti ir būti priimtas. Būtent tuomet, anot vaiko teisių gynėjos Virgilijos Augutienės, tėvai ir globėjai susiduria su dilema: kaip elgtis, jei atrodo, kad vaikui jo draugai daro blogą įtaką?

„Pradinėje mokykloje, kai vaikas plečia socialinius ryšius, draugų reikšmė tampa didesnė, nes jie padeda formuoti bendravimo, sprendimų priėmimo ir konfliktų sprendimo įgūdžius. Paauglystėje draugų įtaka pasiekia aukščiausią tašką, nes tuo metu bendraamžių pritarimas tampa svarbesnis nei tėvų nuomonė“, - teigia vaiko teisių gynėja Virgilija Augutienė.

Tad daugiausiai iššūkių šeimai gali kilti būtent ankstyvosios paauglystės ir vėlesniuose vaiko brendimo laikotarpiuose. Šiame amžiuje draugai gali padėti formuoti teigiamas savybes arba, priešingai, skatinti destruktivų elgesį. Vaiko teisių gynėjai pataria tėvams ir globėjams nusiteikti, kad kritika dėl draugų nebūtinai bus priimta noriai: „Dažnai jaunuoliai nesutinka, priešinasi ir siekia elgtis taip, kaip jiems patiems atrodo tinkamiausia. Tai - natūralu.“

Šeimoje svarbiausia - pokalbis be konflikto

Dažniausiai suaugusieji klysta kategoriškai pasisakydami apie jaunuolio draugus, bandydami uždrausti su jais matytis: „Suprantu, kad tokia reakcija kyla iš nuoširdaus rūpesčio, tačiau ji ne visada būna veiksminga - vaikai gali reaguoti priešingai ir dar labiau gintis. Geriausias kelias - ramybė, supratingumas ir dialogas. Tėvai turėtų veikti kaip partneriai, padedantys vaikui suprasti draugystės reikšmę, gerbiantys jo savarankiškumą, bet kartu padedantys priimti atsakingus sprendimus.“

Taip pat labai svarbu paminėti, kad tokios frazės kaip: „negeras draugas“, „nesirink“, „neleidžiu“ irgi kelia priešpriešą, o ne ryšį su vaiku. Todėl vaikas gali ir toliau tolti nuo šeimos ir rinktis prastą draugiją.

V. Augutienė, pataria šeimai ieškoti priežasčių, kodėl vaikas renkasi būtent tokius draugus: „Gal tai maišto forma, o gal jis tiesiog nesugeba atskirti, kas yra gerai, o kas blogai?“

Žinodamas, kad namuose gali atvirai kalbėtis apie jam iškylančius klausimus, sunkumus ir nebūti teisiamas, jaunuolis lengviau pats rodys iniciatyvą kalbėtis, aiškintis, prašyti patarimo. Vaiko teisių gynėjai pataria, kad draudimais suaugusieji nelaimės, tačiau kurdami

tarpusavio ryšį, statydami pasitikėjimą vienas kitu, padės tiek sau, tiek, žinoma, vaikui.

Ne drausti, o nukreipti teisinga linkme

Be to, vietoje kategoriškų draudimų tėvai gali skatinti vaikus dalyvauti pozityviose veiklose, kurios padėtų jiems susipažinti su kitokiais bendraamžiais. Plėsdamas savo akiratį, galbūt savanoriaudamas ar dalyvaudamas nevyriausybinių organizacijų veiklose, vaikas pats pamatys, kad draugų būna visokių ir lengviau ims atsirinkti, kas jam naudinga, o kas žalinga.

V.Augutienė tikina: „Siūlau kalbėtis daugiau su vaikais namuose apie tai, kokius mes draugus renkames, diskutuoti, kaip atskirti gerus draugus nuo prastų. Galbūt pasidalinti ir savomis patirtimis, išgyvenimais. O skatindami vaiką dalyvauti būreliuose, popamokinėse veiklose, padėsite jam pačiam ugdyti kritinį mąstymą, sąmoningumą.“

Video medžiagą su vaiko teisių gynėjos Virgilijos Augutienės interviu žiūrėkite [čia](#).

Kilus klausimams, kviečiame žmones pasikonsultuoti su vaiko teisių gynėjais skambinant nemokamu tel. 0 800 10 800, taip pat galima rašyti žinutę interneto svetainėje vaikoteises.lrv.lt esančiame pokalbių laukelyje. Pranešti apie vaiko teisių pažeidimą galima artimiausiame vaiko teisių apsaugos skyriuje, užpildant formą Tarnybos interneto svetainėje arba skambinant Skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112.

